

Slovenski Gospodar.

List ljudstvu v poduk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 2 gld. 50 kr., za pol leta 1 gld. 30 kr., za četrť leta 65 kr. — Naročnina se pošilja upravnilstvu v tiskarni sv. Cirila, koroške ulice hšt. 5. — Deležniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamezni listi dobé se v tiskarni in pri g. Novak-u na velikem trgu po 5 kr. Rokopisi se ne vračajo, neplačani listi se ne uprejajo. Za omanila se plačuje od navadne vrstice, če se natisne enkrat, po 8 kr., dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Zmaga krščanskih socijalistov na Nižjem Avstrijskem.

Liberalcem se v novejšem času slaba godi, nikjer pa tako, kakor na Dunaju in sploh na Nižjem Avstrijskem. Dunajski mestni zastop so že lani zgubili. Letos so bile volitve za deželni zbor, v katerem so do zdaj gospodovali liberalci, pa ne bodo več. Tri stranke so si stale nasproti: krščanska, liberalna in nemško-národna. Liberalci so vedeli že naprej, da bodo zgubili mnogo sedežev, zato v nekaterih krajih niti kandidatov niso postavili; da bodo pa dočakali tako hud poraz, tega vendar niso pričakovali. V kmečkih občinah, ki so pred kratkim izvolile 21 poslancev, niti jednega sedeža niso mogli uloviti; izvoljenih je bilo 18 krščanskih socijalistov in trije taki, ki cikajo bolj na nemško-národno stran. Liberalci so upali, da jim bo v mestih sreča milejša. Pa tudi tukaj so se varali.

Prej so imeli liberalci v mestih 22 sedežev, zdaj so v malih mestih obdržali komaj deset. Na Dunaju je v osrednjem mestu (I. kraj) in Leopoldovem predmestju (II. kraj), v katerih dveh okrajih prebiva največ Judov in so prej vedno liberalci zmagovali, prišlo do ožje volitve, in sta dr. Lueger in Lovrenc Müller v II. okraju zmagala. Krščanski socijalisti so liberalcem vzeli IX. dunajski okraj in mestne skupine Št. Polit in Tulln; borili so se pa tudi zoper nemške národnjake in jim vzeli IV. in X. dunajski okraj, kjer sta propadla Pacher in Hauck.

Še bolj sramotno so nemški nacionanci Schönerejeve barve in liberalci propadli po drugih dunajskih okrajih; ujeli so le nezatno število glasov. Liberalna in nemško-národna stranka sta obe skoraj v prah stolčeni, zmagovalci pa so krščanski volilci, kar nam služi v vesel dokaz, da se tudi med trdimi Nemci in celó v glavnem mestu naše države vera v Kristusa zopet bolj in bolj oživlja. Ljudstvo pač spozná, da boljši časi za revno ljudstvo ne morejo prej priti, dokler ne stopi zopet v veljavo Kristusova zapoved: »Ljubi bližnjega, kakor samega sebe!«

Vojska pa je bila tudi med nemškimi národnjaki in med liberalci, in sicer najbolj po malih mestih. Te peni so bili liberalci in so zgubili mestne skupine Horn, Korneuburg in Dunajsko Novomesto. Zvesta je liberalcem ostala le kupčijska zbornica, v katerej imajo Judje prvo besedo; izvolila je štiri liberalne poslance.

Nižjeavstrijski deželni zbor šteje 78 poslancev. Izmed teh je zdaj v mestih 23, na kmetih 18 zanesljivih krščanskih socijalistov in dva škofa, torej imajo kristjani 43 poslancev, torej močno večino. Vsled kompromisa pa so tudi v velikem posestvu štiri sedeže pridobili.

Nižjeavstrijski deželni zbor bo imel torej zanaprej krščansko-socijalno lice. Krščanska vera bo zopet v časti, kakor v starih časih, duhovniki se bodo zopet

spoštovali, delale se bodo zopet pravične postave, da bo revnemu, delavnemu ljudstvu mogoče živeti. Izgled Dunaja in sploh Dolenje Avstrije, ki je središče naše države, bo blagodejno uplival tudi na druge avstrijske dežele; kar bo nižjeavstrijski deželni zbor v prid ljudstva sklenil, o tem se bo govorilo po celi državi, in tudi po drugih deželah, kjer zdaj še liberalna sapa piha, se bodo duhovi vzbujali in bodo terjali enakih postav.

Veselo znamenje je nadalje, da so tudi Bismarckovci (nemški národnjaki) po največ krajih propadli in bodo v deželnem zboru v kot potisnjeni. Trdi Nemci Dolenje Avstrije so s tem pokazali, da hočejo ostati zvesti Avstrijanci in se nočejo podati pod pruski jarem; osvedočili pa so s tem tudi, da jim ni mar za ščuvanje (hujskarije) zoper druge národe, kakor jih učijo nemški národnjaki, da hočejo nasprotno s Slovani in drugimi avstrijskimi národi v miru živeti. On si želijo le pravičnih postav, in da se zabrani vsakošna sleparija in odrtija, kakor je bila v cvetu pod liberalnim gospodarstvom. Ker imajo pa pri odrtiji in slepariji ponajveč Judje svoje prste vmes, zato tirjajo krščanski socijalisti, naj se naredijo zoper judovske sleparije bolj ojstre postave, kar bi bilo čisto prav.

Izgled vrlih Dunajčanov in trdih Nemcev Dolenje Avstrije naj bi posnemali naši posili-Nemci, ki po svojem rodu se pravi Nemci niso, pa vendar ne tuhtajo nič družega ko to, kako bi Slovence ugonobili in ob vse národne pravice pripravili, čeravno jim Slovenci niso nič na potu in jim tudi nič žalega ne storiijo. Po izgledu pravih Nemcev naj bi tudi oni začeli spoštovati vero in duhovnike, potem bo zopet mir med nami in bodo zmrznili tisti strupeni članki, ki jih zdaj čez naše glave razlivata »Deutsche Wacht« in »Marburger Zeitung«. Morda bo tudi naše posili-Nemce enkrat pamet srečala!

Za naše kmete.

V proračunskem odseku državnega zbora je opozarjal v seji dné 4. novembra g. poslanec Fr. Robič poljedelskega ministra na razkosovanje zemljišč po Štajarskem sploh in zlasti po južnem Štajarskem. Agenti, kateri kmečke razmere dobro poznajo, hodijo od občine do občine in porabljaoč vsako zadrego kmetovalca, skušajo ga pregovoriti, da bi jim posestvo prodal; kmetija pa se potem razkosa in na drobno proproda, kmečka posestva pa vsled tega minevajo. Vlada se bode morala takemu početju odločno ustaviti.

Govornik je nadalje poudarjal potrebo regulacije pesniškega potoka na Spodnjem Štajarskem. Govori se o tej stvari že od leta 1803. Da se zadeva še ni dovršila, tega je pač po največ kriv štajarski deželni zbor;

a vendar govornik priporoča zadevo blagohotni pozornosti ministrom. Konečno je razmotrival gosp. poslanec vprašanje o regeneraciji štajarskih vinogradov po vpe-ljavanju ameriških trt.

V taisti seji proračunskega odseka se je potegnil pri odstavku »investicijski proračun« kranjski poslanec P o v š e prav krepko za naše kmete. Opominjal je finančnega ministra, češ, da preje obljubljenih investicij za kmetijstvo ni nič kaj videti. Ravno tako ni še kar nič poskrbljeno za stroške kmečkih zadrug, koje se bodo menda že kmalu vpeljale. Pričakovati je, da bode vlada te kredite postavila vsaj v proračun za bodoče leto. Nadalje je gospod poslanec obžaloval, da se melioracijski fond ni že letos ustavil v znesku jednega milijona, ker je mnogo nujnih uravnav izvršiti, katere se ne dajo odlagati.

Tudi je g. govornik pobijal vzlasti trditev finančnega ministra, da ne more hkrati znižati zemljiškega davka in povišati melioracijski fond, kajti pri določitvi glavne vsote zemljiškega davka je in sme jedino mero-dajno biti vprašanje, ali zemljišče dandanes še daje tiste čiste dohodke, kakor pred 15. leti. Da to ni res, mora vsakdo priznati. Zato je zahteva, da naj se zniža zemljiški davek, sama na sebi opravičena.

Konečno je zahteval govornik, da naj bi komisija, koja ima odločiti o tem, ali naj se pašna parcela dene v varstvo ali pa prepoved, obstojala tudi iz zastopnikov občin in kmetijskih zastopnikov. — Besedam obeh go-spodov poslancev se je splošno pritrjevalo.

Cerkvene zadeve.

V spomin † Jakobu Črncu.

»Žetev je sicer velika, a delavcev je malo«, tako smo vzdihnili dne 28. oktobra, ko smo telesne ostanke č. g. Jakoba Črnca, bivšega kaplana na Pilštanju, hladni zemlji izročili. Ako umrje duhovnik-starček se človek še potolaži, ker človeškemu življenju so meje postavljene, a če smrt pokosi duhovnika mladenčca, ki je komaj začel delovati v vinogradu Gospodovem, se v resnici mora srce od žalosti krčiti. Tako zgodilo se je z gosp. Jakobom Črncem.

Gosp. J. Črnc se je porodil na Prihovi dne 12. julija 1865, torej bil je še le v 32. letu. Začetne šole je obiskoval na Prihovi in v Konjicah, a latinske v Celju in Mariboru. Kot dijak in bogoslovec je silno veliko prepotoval. Obhodil je skoraj celo Avstrijo, Bavarsko in severno Laško in o teh krajih je znal marsikatero zanimivo povedati. Leta 1892. je postal duhovnik in prvo daritev je opravil na Prihovi dne 21. avgusta. Vendar poznalo se mu je že tedaj, da nosi v sebi smrtno klico — menda se je kje na potovanju prehladil. Zato so ga poslali na lahko župnijo Polzelo, kjer je blizu štiri leta deloval in si pridobil srca vseh župljanov. Letošnjo spomlad se mu je bolezen ponovila.

S 1. majnikom je prišel na Pilštanj za kaplana, vendar ni mogel družega, kakor maševati in spovedavati. Bolezen se mu je vidno hujšala in je s 15. avgustom stopil v začasni pokoj. Jedino željo je imel, iti na jug blagega podnebja čez zimo iskat. Pa kaj, da človek obrača, Bog pa obrne. V soboto 24. oktobra moral je ostati v sobi, ker je težko dihal, in poklicani zdravnik mu tudi nevarnost naznani, a on nikakor ni mogel verjeti, da bi umrl. Še le v ponedeljek po kosilu, pol ure pred smrtjo spozna, da bi utegnilo zadnje biti. Domači g. župnik ga spove, obhaja, a pri sv. poslednjem olju je začel že umirati.

Pogreb je bil v sredo 28. oktobra. Veličasten spre-vod so vodili preč. g. kanonik iz Kozjega. Sv. mašo za ranjkega in cerkveni govor je imel domači g. župnik M. Tomažič, ki je omenil, da bi se sicer pristojalo, da bi kateri sosednih gospodov to nalogo prevzel, a ker mu je on pri sv. novi maši na Prihovi pridigoval, hoče še mu zdaj v slovo govoriti kot svojemu ljubemu tovarišu v duhovniški službi. Bog daj pokojniku sladko spati med pilštanskimi ovčicami! Hartenštajnski.

† Gregor Smogavec, kmet v Tinjah.

Na vernih duš dan smo izročili materi zemlji truplo moža, katerega so čislali daleč okoli. Pokojni Gregor Smogavec je bil res mož čistega značaja, na katerem ni bilo najti zvijače: pravi poštenjak stare dōbe. Zato menim, da mi častiti bralci »Slov. Gospodarja« ne za-merijo, ako jim kaj več o tem sicer priprostem kmetiču povem.

Izza njegovih mladih let mi je le to znano, da je bil vedno pobožen, pohleven mladenič, kateri je svoje stariše s svetim strahom spoštoval in jih rad ubogal. Štirindvajset let staremu so izročili stariši gospodarstvo, ter mu izbrali pošteno devico za nevesto in gospodinjjo, s katero je v srečnem zakonu živel celih 48 let do svoje smrti. Sveta ljubezen in ljubi mir sta kraljevala v hiši Gregorja Smogavca. Kar se njegovih dolžnostij do Boga tiče, veljajo zanj besede sv. pisma: »In veroval je v Boga on in vsa njegova hiša«.

Bil je skrben, moder in varčen gospodar. Vse, živež in obleka, je bilo priprosto in le iz domačega pridelka. Za gizdavo obleko, za kavo, tobak ali smodke Smogavec ni imel denarja. Zato mu ga tudi nikdar ni zmanjkalo, kadar je bilo treba kaj vložiti za cerkvene ali druge dobre namene. Takrat je pač globoko segel v možnjo, in če mu je pri tem desetak ali petdesetak med prste prišel, se mu ga nikdar ni mililo dati. Za poprav-ljanje cerkvenih streh in šole daroval je Smogavec iz svoje planine navadno največ in najlepših smrek. Tudi za pogorelca ali kakega drugega siromaka, ki si je po-slopje stavil ali popravljaj, se je zmirom našlo kako lepo bruno v Smogavčevi gošči.

S svojimi sosedi in vsemi drugimi ljudmi je živel v miru in lepi slogi. Nikdar ni bil pri kakem pretepu. Vse svoje življenje — in bil je 72 let star — ni ni-kogar tožil, pa tudi on ni bil tožen. Pač pa je bil go-tovo sto otrokom za botra in štiridesetkrat starešina na poštenih gostijah. Po krčmah ni posedal in zapravljaj. Če se je primerilo, da je prišel v družčino mirnih so-sedov in botrov, tedaj je pa tudi rad dal za bokal »starince«, ter je radostno zapel kako veselo zdravičko.

Zaradi omenjenih čednostij ga niso samo domači občani jako spoštovali, temveč je slovel daleč okoli v sosednih župnijah kot vrli poštenjak. Bil je mnogo let občinski svetovalec, ud krajnega šolskega sveta in cer-kveni ključar pri župnijski cerkvi in podružnici sv. Treh kraljev. Iskreno je ljubil slovenski narod in svoj mili materni jezik. Ako je slišal Slovence kje v gostilni ali na ženitnini nemški govoriti, jih je vselej šaljivo po-karal, rekoč: »Gospodinja, denite za te-le Nemce kaše kuhat!« Rad je prebiral »Drobtinice«, knjige družbe sv. Mohora in »Slov. Gospodarja«, kateremu je bil naročnik celih 30 let.

Ker je zmirom priprosto in trezno živel, bil je vedno trdnega zdravja, le zadnji dve leti je jel na pljučih bolehati. Poslednje leto je večinoma prebil v bolniške postelji. V tej dolgej, mučnej bolezni se ni nič pritoževal, temveč v božjo voljo udan je prenašal bo-lečine. Najslajšo tolažbo je zajemal v svetih zakramentih, katere je v svoji bolezni večkrat prejel. Zadnji dan oktobra, ki je posvečen kraljici sv. rožnega venca, je

izdihnil svojo blago dušo. Ker je rad molil sv. rožni venec, katerega je vedno seboj nosil, zato upam, da mu je Devica Marija sprosila to milost, da je že god vseh svetnikov obhajal v preveselem rajju med nebeškimi duhovi. — Daj Bog, da bi naš narod vedno imel prav veliko tako vrlih kmetov!

Gospodarske stvari.

Našim sadjerejcem!

Sadje je zdaj večinoma že prodano. Mnogoteri sadjerejci so prejeli za-nje lep denar, pa bi dobili še več, ko bi sadja ne prodajali prekupcem ali mešetarjem, temveč naravnost sadnim trgovcem. Naj iz lastne letošnje skušnje naznanim, koliko se za sadje dobi, če se proda mešetarju in koliko, če ga kupi sadni trgovec.

Pri nas v Vitanju ni bilo letošnje sadje posebno lepo. Tega je bilo krivo vedno deževno vreme. Mešetar mi je torej ponudil za slabejša jabolka 3 kr. kilo, za boljše po 5 kr. kilo. Nisem mu pa hotel sadja dati po tej ceni, temveč sem taisto poslal naravnost sadnemu trgovcu, za katerega ime sem zvedel po »društvu za spečevanje sadja v Gradcu« (Obstverwerthungsstelle in Graz). Ta sadni trgovec mi je pa plačal vse sadje poprek po 10 kr. (deset krajc.) kilo. Med tem, ko bi bil od mešetarja dobil za 487 kil. prodanega sadja okoli 18 gold., sem prejel od sadnega trgovca 48 gold. 70 kr., torej 30 gld. 70 kr. več. Sadni trgovec mi je tudi pošteno povrnil vožnino po železnici, ki je se vé precej visoka.

Dragi sadjerejci! Obirajte drugo leto vse svoje sadje prav previdno, nikar ga ne obtolčite in ne ranite. Med tem se obrnite do imenovanega društva v Gradcu, kateremu naznanite koliko sadja imate na prodaj, ali je vaše sadje namizno ali le moštno in po kateri ceni ga želite prodati. Dobro je tudi, da se naznani vrsta sadja.

Imenovano društvo vam bo potem poslalo brezplačno imenik sadnih trgovcev, do katerih se potem sami obrnete ali znabiti celó sadni trgovci sami vam pišejo po sadje. Imenovano društvo razpošlje imena prodajalcev sadja vsem kupcem sadja, ki se zglasijo pri društvu. Če se pogodite s sadnim trgovcem za ceno, mu potem tudi pošteno postrezite, da si dobro ime — kredit — ohranite za prihodnja leta. Slabega, predrobnega, obtolčenega ali krastovega sadja ne pošiljajte med svet; na takšen način bi zakrivili, da se dotični sadni trgovec drugo leto več pri vas ne zglesi.

Silno veliko je tudi na spravljanju sadja v zaboje ležeče. Strani zaboja se morajo obložiti z lesno volno; vsaka jabolka ali gruška bi se morala tudi zaviti v lesno volno ali v papir. Jelite, to vam prizadeva mnogo dela? Res je, pa prinese tudi obilo dobička. Sadjerejec.

Sejmovi. Dne 16. novembra v Poličanah, Središču, na Vranskem, v Arvežu in Radgoni. Dne 19. nov. v Ljubnem, Ivniku, pri Sv. Juriju ob Pesnici, v Rušah, na Gornji Polskavi, na Bregu pri Ptujju (za svinje), v Podsredi in Slov. Gradcu.

Dopisi.

Iz Nove cerkve. (Sejmi. Vitanjska nemška šola. Cerkvena stavba v Vojniku.) Za denar je zdaj res trda. Živina nima prave cene. Zadnja dva sej-

movi v Vitanju v vernih duš dan, in pri nas v god sv. Lenarta nista bila nič vredna; živinskih kupcev ni; je res huda za nas uboge kmete. — Vitanjski nemčurji vabijo na vsakovrstne načine slovenske otroke v svojo nemško šolo. Obetajo ubogim ljudem čudne dobrote, če bi njim prodali svoje otročiče. Zadnje nedeljo so dali po svojem policaju pri cerkvi preklicati, da silno radi sprejemljejo tudi slovenske otroke v svojo šolo, v kateri se bo podučevalo v nemškem in slovenskem jeziku. Ljudje so se policaju posmehovali, rekoč: Če se bodo otroci v nemški šoli po slovensko podučevali, potem je ta nemška šola nepotrebna. Res, ubogi otroci, ki morajo sedeti celo leto v tej nepotrebni nemški šoli! Toliko bolj se moram čuditi, kako sta zamogla dva Novocerkovljana pretečeno leto biti tako modra, da sta svoje otroke pošiljala v vitanjsko nemško šolo! Nemška šola v Vitanju je toliko bolj nepotrebna, ker tamošnji nadučitelj na dozdajšnji trirazredni šoli v Vitanju, g. Zirn-gast, zadosti za to skrbi, da se slovenskim otrokom vbija v njihove slovenske glavice nemški jezik. Drugega se pri tem g. nadučitelju otroci itak skoro ne naučijo, kakor par nemških besed, katere pa zopet pozabijo, kedar izstopijo iz šole. V nemški šoli je pa ravno takšna. Naše šole so res silno umetno urejene; ljudstvo plačuj, otroci se pa naj ničesar ne naučijo! Kdaj bo neki boljše? — Cerkvena stavba v sosednjem Vojniku lepo napreduje; to bo res veličastna hiša božja!

Od Sv. Lovrenca v Slov. gor. (Raznoterosti.)

Koncem minolega šolskega leta smo zgubili priljubljeno učiteljico gpdč. Silvijo Jošt, ki si je v kratkem času pridobila ne le srca strok, nego tudi udanost starišev ter spoštovanje vseh, ki so jo poznali. Upajmo, da ji bo gpdč. Mar. Labes, ki je prišla iz učiteljšča čč. šolskih sester v Mariboru na njeno mesto, vredna naslednica! — Meseca oktobra se je poslovil od nas vpokojeni učitelj g. Iv. Grebenc ter nastopil službo šolskega vodje v Pečah na Kranjskem. Bil je vpokojen zaradi bolezni, koje pa nikdar imel ni. Nemškutarska zavist usilila mu je izmišljeno bolezen, da se tako nad njim zmaščuje zaradi njegovega odločnega narodnega postopanja. Želimo mu, da se v njegovi domovini bolje spoznajo ter cenijo njegove zmožnosti, ki so se do sedaj od pristranskih oblastij tako nehvaležno prezirale! — V enem tednu smo imeli dvakrat požar. Pogorela sta posestnika Jož. Toplak (Babosek) in Janez Čuš (Papež) v Hlaponcih. Ogenj so zanetili otroci prvega v odsotnosti starišev. Na praznik Vseh svetnikov pa se je kurilo pri M. Lajh (Mihalečka) na Senčaku. Pogorelci so o tem času tem boljše omilovanja vredni, ker jim je ogenj pokončal skoraj vse poljske pridelke. Stariši, učite otroke Bogu se bati in sv. Florijana častiti, in branite jim z ognjem se igrati ali celo tobak kaditi, pa bo manj nesreč in več blagoslova!

Iz vranskega okraja. (Okrajni zastop.) V sredi meseca oktobra so bile volitve v okrajni zastop na Vranskem. Nasproti sta si stali dve stranki, pa ne slovenska in nemčurska, tudi ne konservativna in liberalna, marveč vranska in braslovška. Seveda obé stranki sta delali nato, da bi dobili večino, toda ta čas so zmagali Braslovčani ter takó vrnili Vrančanom »krivico«, katero so jim bili ti storili pred 3 leti. Pred 3 leti so namreč imeli Vrančani večino v veleposestvu, zato so iz te skupine volili samó svoje kandidate ter so nasprotno stranko popolnoma prezrli. Vsled tega so imeli potem tudi večino v okrajnem zastopu. Letos pa se je reč obrnila, Braslovčani so imeli večino v veleposestvu ter so po vzgledu Vrančanov pred 3 leti volili tudi le svoje kandidate. A šli so še dalje. Vrančani so pred 3 leti imeli vsaj toliko usmiljenja z nasprotno stranko, da so v odbor okrajnega zastopa volili enega braslovškega

pristaša. Letos pa zmagovalci niso bili takó milostljivi, nobenega moza nasprotne stranke niso volili v odbor razven načelnika, č. g. Franca Zdolšek, kateri pa mora biti nepristranski in je obema strankama jednako priljubljen, ker sta ga obé volili načelnikom. Možje volili obeh strank! Volite pri prihodnji volitvi samó take zastopnike, kateri bodo imeli za cel okraj jednako skrb, ne pa samó za svojo okolico. To je vendar smešno, če kdo misli, da bi se napravila okrajna cesta do vsakega zelnika ali most čez vsak potok. Torej proč s tistimi častihlepneži na obeh straneh, ki hočejo le sami vse biti, le sami vse imeti in le sami gospodariti. Cel okraj jednako plačuj davke, za cel okraj naj bo jednaka skrb!

Iz Bukovec niže Ptuja. (Potreba gasilnega društva.) Gospod urednik! Kakor ste že omenili, je dné 22. oktobra popoldne Jožefa Strelca fantič zažgal skedenj. Plamen je segel na sosednji skedenj Fr. Bezjaka. Da se pa ni večja nesreča prigodila, zahvaliti se imamo razun Bogu le vrlim Stonjčanom in Novovaščanom, ki so prihiteli z brizgalnicami na pomoč. — Strah in groza spreleti človeka, ako se spominja na veliki požar pred tremi leti, ki je upepelil skoraj vso vas, kolika nesreča nas je zadela takrat! Koliko posestnikom so hiše, hlevi itd. do tal pogoreli! Še več nesreče bi bilo, ko bi ne bili od vseh strani prihiteli z brizgalnicami na pomoč. Bog jim plati to dobro delo! Takrat je moral vsak sprevideti, kolike vrednosti so pač brizgalnice, s tem torej tudi gasilna društva. Že na več krajih imajo tako društvo, le pri nas ga še nimamo. Kaj pa pomaga brizgalnica, posebno pa še slaba, brez društva? Želimo torej, da bi se tudi pri nas ustanovilo slovensko gasilno društvo in upamo tudi, da nas bodo župljani radi podpirali. Upajoč, da te besede niso glas upijočega v puščavi, kličemo: Bog živi slov. gasilno društvo, katerega porod že komaj pričakujemo!

Z Dravskega polja. (Zajec in lovec.) Noben ni neprijatelj zajcu, obljubim, kadar se prikadi dobro napravljen na mizo. In vendar ga vse črti in mu po življenju streže; soseb mu je velik sovražnik vsaki tisti, kateri ga gleda dostivečkrat — kaditi iz zelja po polju, kakor pa kaditi se iz skleda na mizi, t. j. naš kmet, kateri ne kaže preveč zob zajcu — pečenemu. Zakaj zajec tu na polju je pravi tat na fižol in zelje itd. Pa pustimo zajca, in si oglejmo loveca! Odkar ima po Dravskem polju turniška grajščina lov, nisi skoro, kakor nekaj pred divjakom Turkom, nihče varen od nekaterih turniških zajčjih preganjalcev. Posebno je neki možicelj po poklicu gozdnar, res pravi gozdni mož. Če se ne motimo, sliši na ime Paulsteiner. Ta je neki lansko jesen z naperjeno puško ustavil kmeta, vozečega steljo domov in mu ustrelil ščene, češ, da je ž njim šel na zajce, katere ima v stelji skrite. Zato mu je vse razbrskal. Zajca ni dobil nobenega, pač pa — dolg nos. Ne daleč od Turniša je napadel nekega uradnika, izzivajoč ga na dvoboj in blizu Hajdinja celó pretepel neko žensko, ki se je potegnila za svoje pridelke. Nedavno, dné 7. septembra se je P. v društvu peterih drugih tudi prav po gorjansko, turško vedel. Prišedši že na večer v krčmo v M. in ker je bil njegov zgornji »štok« najbrž težji od spodnjega, ni šlo dalje. Potrebovali so P. in njegovi voz. Pride kmet M. L., star vojak. Vprašan, koliko zahteva, da potegne »gospode« na Ptuj — bilo je pet lovecv. Pravi 3 gld., ker je daljina 13 km in noč. Paulsteiner je na to zrohnel na našega kmeta, kakor lovski pes, in ga zmerjal, seveda po nemško, ker naš slov. jezik nima tako grdih besedij, kakor jih je rečeni možicelj izbrusil s svojim umazaním švabskim jezikom. Kmet se je ustrašil — pa ostal miren, ker mi Poljanci nismo, če nas ravno drugi radi pikajo, tako surovi, kakor neki turniški lovci. Ker pametni M. L.

ni hotel peljati, je šel za 2 gld. na P. limanice L. L., drugi kmet, ki se še je pa zato tisto noč kesal. Zakaj obljubljeno mu je bilo plačilo na Ptuju. Ali glej Švabe, eden skoči z voza niže Hajdinja in preden pridrdra na Ptuj so se vsi lovci zdevali z voza in šli — voznik pa se vrne prazen brez plačila domov. Ali so jim zajci denar pohrustali, da niso imeli s čim tedaj plačati? Zakaj še le pred kratkim je dobil voznik denar, ker je že pretel s tožbo. Pa Paulsteiner-jeve surovosti še ni dovolj. Dné 3. oktobra se je v krčmi v C. šopiril, kakor petelin na domačem dvorišču. Kakor kak turški paša napade na slovenski pozdrav »Dober večer« vsakdanjega, starega stalnega gosta z »windischer L. . .«, besoffene Schwein« ter se ga loti z nekimi tovariši in na levo oko rani, ker je oporekal P. surovosti. Sicer ne vemo, ali je Paulsteiner Turek ali je Kinezer, to pa vemo, da ni pravi kristjan. Zakaj v nedeljo, dne 25. oktobra je napravil lov s psi in gonjači in po Dravskem polju gonil, kakor bi bila »turška drajna«. Stariši in sploh vsi, rajši pošiljajte otroke v šolo in cerkev, da ne bodo celi divjaki postali, kakor tisti, ki jih lovijo. Zapomnite si tudi, če se bodo tako oskrunjali dnevi Gospodovi, ne čudimo se, če Bog večje šibe, kakor je bila letošnja toča, na nas ne pošlje. Posvetna oblast, kje si, da takega kaj dopuščas!

Politični ogled.

Avstrijske dežele.

Dunaj. Pri Nj. veličanstvu svetlem cesarju je oni dan bil domobranski minister Welsersheimb, ki bojda v kratkem odstopi. — V državnem zboru je poslanec Pacak predlagal, naj se češčina uvede kot notranji uradni jezik na Češkem, Moravskem in Šlezijem. Bog ve, kdaj se to uredi! — Vpričo cesarja se je v 10. okraju blagoslovil vogelni kamen za novo cerkev sv. Antona Pad. — Ker je v Dunajskem Novem mestu liberalec dr. Haberal propal pri deželnozborskih volitvah, zato se je odpovedal županstvu.

Češko. Državni poslanec dr. Josip Šil je odložil svoj mandat, ker noče več ostati v mladočeškem klubu. Šil je hud radikalec. Govori se, da bodo češki radikanci, ki se od prekucuhov veliko ne razlikujejo, pri prihodnjih volitvah na več krajih skušali Mladočehe izpodriniti.

Štajarsko. Liberalni listi pišejo, da se bo deželni glavar grof Attems moral umakniti grofu Wurmbrodu na željo Slovencev. To pa nikakor ni res! Nam Slovencem je Wurmbrod nevarnejši od Attemsa. — Umeščenja novega rektorja na graškem vseučilišču se katoliško dijaško društvo »Karolina« tudi letos ni smelo udeležiti. Liberalci in prusaki so to zabranili.

Koroško. Občina Medgorje je imenovala za častne občane gg.: Lamberta in Gregorja Einspielerja, Fr. Murija in Štefana Bayerja. — Nemškonacijonalno društvo iz Beljaka je imelo dne 8. novembra shod v Čajni ob Zili ter rogovililo zoper Slovence. — Oni dan je bila posebna deputacija na Dunaju, ki je prosila za zgradbo železnice iz Celovca v Borovlje.

Kranjsko. V nedeljo se je slovesno otvorila višja slov. dekliska šola v Ljubljani. Obiskuje jo 27 deklic. — V »Narodnem domu« v Ljubljani priredi »Glasbena Matica« dne 14. in 15. nov. koncert v korist vrle in vse podpore potrebne družbe sv. Cirila in Metoda. — V Št. Petru ob Pivki sta v nedeljo volilcem poročala deželna poslanca Zelen in Modic.

Primorsko. Dr. Gregorčič in Alfred grof Coronini sta Slovencem priporočala, naj pri dopolnilni volitvi

v goriških mestih in trgih za državnega poslanca volijo Bujattija. Dne 10. nov. je pa iredentovec Marani bil izvoljen. — Tržaški Slovenci se na občinske volitve prav pridno pripravljajo. Da bi imeli mnogo sreče!

Hrvaško. Osrednji odbor pravaške stranke je dne 5. nov. imel zborovanje na Reki. Udeležili so se ga tudi totranski poslanci Biankini, Spinčić in Laginja. — Sabor ali hrvaški deželni zbor se skliče na dan 19. novembra.

Ogersko. Več škofijskih stolic je že dolgo časa izpraznjenih. Ker je naučni minister Vlasič bil nedavno pri papeževem nunciju Talianiju na Dunaju, bodo bržčas te stolice zdaj kmalu namesčene. — Milenijska razstava ima dobička kacij 50 tisoč gld. Pa kako? Posamezni podjetniki imajo škode na tisoče, celo na 100 tisoče. — Mladi Košut in Ugron sta se dvobojevala, ker sta se pri zadnjih volitvah z nasprotniki hudo sprla; Košut je bil samo malo opraskan.

Vnanje države.

Rim. V štirinajstih dneh bode konsistorij ali zbor kardinalov. Tokrat bodeta bojda samo dva rimska prelata postala kardinala. — Oni dan je sv. očetu poročal msgr. Makario o svojem potovanju k Meneliku, kralju abesinskemu.

Italijansko. Po srednjem in gorenjem Laškem so zadnji čas povodnji napravile veliko škode. Tudi več ljudi je utonilo. — Vlada je palermški mestni zastop razpustila, ker so mestni očetje krivi, da je blagajnik izneveril nad jeden milijon lir.

Francosko. Pred tednom je bil v poslanski zbornici razgovor o turškem vprašanju. Zunanji minister je izjavil, da se evropske velevlasti posvetujejo, kako naj Francija ostane zaščitnica vere, se evropski mir ohrani in se Turčiji ne pripeti nič žalega.

Nemško. V torek se je otvoril državni zbor. — Cesar Viljem je zelo nevoljen na starega blebetača Bismarcka. Pisal mu je privatno pismo, v katerem mu grozi z najbrezobzirnejšim sodnim postopanjem, ako ne prestane s svojim razkrivanjem diplomatskih skrivnostij.

Rusko. V poljskem kraljestvu, posebno v Varšavi je vedno več antisemitov ali židovskih nasprotnikov. Ondi pa židje ljudi tudi derejo, da nikjer tako. — Vlada izdeluje preosnovno uradniških služb; dobro, kajti uradniki imajo zdaj preveč pravic in močij.

Bolgarsko. Vseh armenskih beguncev je zdaj v tej deželi 11 tisoč 500. Največ jih je po mestih ob Črnem morju. Ministerstvo jim bojda hoče dati zemljišča v Dobruči, da se ondi naselijo.

Turško. Ruski poslanik v Carigradu, Nelidov, je oni dan bil pri sultanu, potem pa se takoj napotil v Petrograd. Nekaj se gotovo plete. — V Evereku pri Cesareji so nastali hudi nemiri. Turčini so pobili nad sto krščanskih Armencev in več hiš oropali. Vojaki pa k takim neredom mirno gledajo, razkačeni na sultana, ker ne dobijo ne plače, ne potrebne obleke. Sultan pa orožje nakupuje.

Špansko. Na Filipinskih otokih španski vojaki grozno ravnaajo ne samo s puntarji, ampak sploh z domačini. Vsled tega še pač ne bode kmalu konec tamojšnje ustaje, dasi iz Manile poročajo, da je 400 Špancev pri Montalvanu premagalo 4000 ustašev.

Amerika. Prihodnja štiri leta bode predsednik severno-ameriških Zedinjenih držav Mak Kinley, republikanec in pristaš one mogočne stranke, ki je toli zavzeta za zlato veljavo. Podpredsednikom pa je izvoljen Garret Hobart. Prijatelji delavskega krščanskega ljudstva s temi volitvami niso zadovoljni.

Za poduk in kratek čas.

Madjari in njih navali na slov. Štajar.

(Zgodovinski spominki; piše M. Slekovec.)

(Dalje.)

Ko se je l. 1688. udala Tököly-jeva trdnjava Mun-kacz, prišel je Rakoczy s svojo materjo, Heleno Zrinjsko, na Dunaj. Od tam ga je mati poslala na Češko, kjer je pet let šolo marljivo obiskoval. Potem je prevzel oskrbovanje svojih velikih posestev na Ogerskem ter se je l. 1696. oženil s hčerko hessenskega kneza Karola. Bival je deloma na Dunaju, deloma na svojih grajščinah na Ogerskem. Prvikrat se mu je približal skušnjavec v osebi francoskega poslanca Villar-sa ter ga je nagovarjal, naj se spunta zoper cesarja, saj mu bode francoski kralj pomagal. Rakoczy je bil zelo častilakomen in bi rad postal knez erdeljski. Udal se je torej in začel se s Francozi pogajati. Toda neki oficir je vse ovadil in meseca maja l. 1701. je bil Rakoczy na svoji grajščini nadomoma ujet in v Novomesto v ravno tisto ječo pripeljan, v kateri je pred 30 leti moral njegov dedek, grof Zrinjski, zaradi veleizdaje smrt storiti. Njegov sveto-valec, — duša celi zaroti —, nek Berczenyi, je srečno utekel na Poljsko. Šest mesecev je Rakoczy v ječi premišljeval spremenljivost posvetne časti ter bi bil prišel gotovo ob svojo glavo, ko bi ne bil po prizadevanju svoje soproge, ki je straže podkupila, srečno iz ječe utekel. Preoblečen v prosto vojaško oblačilo šel je ponoči iz mesta; pri mestnih vratih ga je čakal konj, ki ga je zanesel do Donave, tam pa brodnar, ki ga je zapeljal čez reko. Srečno je prišel na Poljsko, kjer mu je francoski poslanec priskrbel varno zavetje, med tem, ko so ga doma zavoljo veleizdaje k smrti obsodili in njegova posestva pograbili.

Z majhnim krdelom konjnikov se je prikazal l. 1703. Rakoczy na ogerski meji, in mahoma je po vsej deželi švignil plamen silne ustaje. Cele trope nezadovoljnežev so od vseh stranij vrele k njemu, truma, pomešana s Turki, je od dneva do dneva naraščala in narastla do velikanske armade. Ž njo je Rakoczy-ju bila lahka, cesarsko armado premagati in več trdnjavic užugati. In komaj se je bilo to zgodilo, razlile so se mnogobrojne trume, jednako mogočni reki, kedar se ji struga stesni, na vse strani, in pridivjale zopet na Štajarsko. Tudi slovenski kraji med Muro in Dravo so morali vnovič čutiti besnost krščenih in nekrščenih Turkov, divjih Krucev. Blizu 30.000 ogerskih puntarjev in plenaželnih turških tolovajev je ropalo in požigalo pri Fürstenfeldu, Borovju, Fridbergu in v Dekanoveih, da, ena truma teh divjakov je pod Karolyi-jem prirazbijala celo do Dunaja. Posrečilo se je sicer maršalu Sigbertu grofu Heisterju, premagati dvakrat Forgach-a, enega vodjo puntarskih čet, ali grof ni teh zmag dalje porabil in tako sta ostali brez nasledkov. Razkropljene trume so se kmalu zopet zbrale ter so še drznejše ropale.

Dne 12. januarija 1704 so Kruci, prebrodivši Muro, planili v Medjimurje, kjer so se v Čakovcu utaborili in od onod na dve strani ropat hodili. Jedna četa je plenila ob Muri in je prirazbijala v Ljutomer, druga je za Dravo prihrula v Središče.

Prvi so se, povodnji enako, razširili čez rodovitno Murso polje ter so ustanovili na Moti, pri Braneku in v Razkrižju manjše tabore, v katere so spravljali naropane reči.

Trg Ljutomer so napadli prvokrat dne 8. februvarija t. l., a z združeno močjo so tržani roparsko druhal kmalu odpodili. Drugi dan pa, — bila je ravno nedelja, vrnili so se divjaki, zaran ob osmih v večjem številu

ter so z groznim kričem planili v trg¹⁾. Tržani so se sicer postavili v bran, a videč, da so preslabi, so odbežali na Kamensčak in druge bližnje hribe ter so se tam poskrili. In joj trgu! Divja tolpa je uganjala v njem nezaslišane reči. Oropala je vse hiše in nje navadno tudi še užgala. Vdrši v župnijsko cerkev sv. Ivana Krst. so Kruci pobrali vse dragocenosti, potem pa so planili, kakor bi bili od hudiča obsedeni, nad oltarje in svete podobe. Neka madjarska spaka je, zagledavši na stranskem oltarju lepo štatvo Matere božje, kot besna skočila na oltar in štatvi odsekala glavo.²⁾ Le do Najsvetejšega so imeli še neko spoštovanje, kajti kaplan Matej Kos je moral pouziti vse hostije, katere so divjaki bili iz ciborija na oltar razsipali. To je z ormoškimi frančiškonom tudi rad storil, da se le presv. rešnjemu Telesu ni godila še večja nečast. Kar v cerkvi ni imelo za roparje posebne vrednosti, to so razdjali, na kup znosili in sežgali; v oropano in izpraznjeno cerkev pa so postavili svoje konje.³⁾ Kolika oskrumba brez ozira na neizmerno škodo!

(Dalje prih.)

Smešnica. Korporal vpraša vojaškega novince: »Zakaj pa imajo vojaki svetle gumbe?« -- Novinec odgovori: »Zato, da se kaznujejo, ako gumb lepo ne osnažijo!«

Razne stvari.

Domače. (Mil. knezoško) so se v torek popoldne odpeljali na Dunaj, da se ondi udeležijo konferencije ali posvetovanja avstrijskih škofov.

(Sv. misijon.) V Kapeli blizu Radgone se obhaja sv. misijon od dne 14.—22. novembra pod vodstvom č. gg. lazaristov od Sv. Jožefa pri Celju.

(Zahvala.) Vsem čast. gospodom duhovnikom naše škofije in blagim domoljubom na Spodnjem Štajarskem se zavod šolskih sester v Mariboru s tem najspodobnejše zahvaljuje, da so sestre tudi letos pri nabiranju milodarov podpirali. Bog plati!

(Iz državnega zbora.) G. poslanec Fr. Robič je v proračunskem odseku zahteval, naj se na Štajarskem imenuje drugi deželni šolski nadzornik rajši za ljudske šole, kakor pa za srednje. V Mariboru se naj postavi posebno poslopje za učiteljsiše. Konečno je rekel, da so zadnja imenovanja na Koroškem gledé ljudskega šolstva v Slovencih obudila veliko nezadovoljnost.

(Zoper novo celjsko gimnazijo) je v proračunskem odseku govoril liberalec dr. Fux. Trdil je, da ima ta zavod namen posloveniti Celje, da se je število učencev od 79 znižalo na 48 in da sploh ni dobili slovenskega profesorja; zato se naj znesek za to gimnazijo črta iz proračuna. Naučni minister Gautsch je odgovoril, da to ne gre, kajti krivično bi bilo, ako bi se mahoma odvezl poduk 103 učencem, ki hodijo v to šolo. In tega mnenja je bilo 16 udov proti 8.

(Iz Brežic.) G. voditelj Tax je torej postal naš okrajni glavar. Kar nas je odločnih Slovencev, se tega preveč ne veselimo, naj še o tem toliko poročajo nemški liberalni listi.

(Nepoznano utopljenko) so našli v Muri blizu Melinc niže Ljutomera. Stara je kacih 40 let in boljšega stanu, ker je bila lepo oblečena in imela na rokah dva zlata prstana.

(Umrl) je v Mariboru meščanski učitelj g. Karol Sket, jako blag mož. Da bi pa pokojni bil tako velik Nemeč, kakor to trdi »Marburgerca« in nemški učitelji,

¹⁾ Varaški zapisniki v deželnem arhivu v Gradcu.

²⁾ C. Schmutz, Hist.-Top. Lexicon, III., 249.

³⁾ Diarium Gašparja Adlešiča v dež. arhivu v Gradcu.

ki so mu poklonili venec s frankfurtskimi trakovi, to pa je smešno. Saj se oče pokojnikov ni narodil kje v tevtoburških goščavah, ampak v lepi šmarijski župniji.

(Blagoslovljenje šole.) V nedeljo, dne 8. nov. se je na Sladki gori blagosloвила iz jednorazrednice v trirazrednico razširjena šola. Slovesnosti se je udeležila šolska mladina in mnogo ljudstva. Pred cerkvenim opravilom je č. g. župnik Irgl v lepem govoru kazal, kako ima dobro urejena šola nalogo, da spravi otroka s pomočjo starišev v pravo razmerje do Boga, do samega sebe in do bližnjega.

(Zoper prepoved.) V Lukavcih na Murskem polju so žandarji pri posestniku Marku Žiteku zasačili dva vola, katera je ta zoper prepoved prignal z Ogerskega. Okr. glavarstvo je vola takoj sekvestriralo, in se bodeta na javni dražbi prodala.

(Konkurs) je napravil g. Rudolf Grosser, trgovec v Podčetrtku. Oskrbnik njegovega premoženja je postal g. dr. Franc Rausch, odvetnik v Kozjem, konkursni komisar pa okrajni sodnik dr. K. Gelingsheim.

(Nesreča.) V Trbovljah je dne 7. nov. v premogokopu ponesrečil 60-letni dninar Blaž Steiner, doma iz Velike Pirešice. Padel mu je velik kamen na glavo in ga pri priči ubil.

(Cerkvena vest.) Pokopališče v Solčavi bodo razširili. — Nov oltar za podružnico v Šaleku pri Velenu izdeluje g. kipar J. Cesar v Mozirju.

(Vodovod) dobé vse stranke, stanujoče v graščini v Gornjem gradu. Nekdo je obljubil napraviti tržanom tudi električno razsvetlavo. Morebiti bi dobro služila tem, ki nemški brenčeč, košato jadrajo proti domu; češ »mir samer jo lutriš ercogen«.

(Izvolitev) novega občinskega tajnika se je v ponedeljek v Mozirju vršila, ker se je dosedanji g. J. Pirš vsled slabotnega zdravja odpovedal. Upamo, da bode tudi naslednik g. Pirša tako vesten in strankam postrežljiv.

(Domoljubni dar.) Krasno in dragoceno zbirko hroščev dobi slov. celjska gimnazija od g. Marka Lipolda, veleposestnika in dobro znanega naravoslovca iz Mozirja.

(Srečno pot) želimo g. Viktorju Riharju, uradniku južne železnice, ki je iz Maribora premeščen na Dunaj. Ta mož je namreč strasten »Südmarkovec«, dasi je rojen Slovenec in nečak slavnega slov. skladatelja Gregorja Riharja.

(Vročekrven nemški profesor.) Po Mariboru in tudi med mnogimi južnoštajarskimi domoljubi se z veliko ogorčenostjo pripoveduje, da je g. Jurij Pölzl, učitelj na mariborski gimnaziji, pred kratkim nekega slovenskega dijaka za uho udaril, ker je ta, bržčas neprevidno, stopil na nemški »frankfurtski« trak.

(Vojaško veselico) priredijo v nedeljo, dne 22. nov. pri Sv. Andražu v Slov. gor. možje, ki so služili kedaj pri vojaki. Na predvečer bode bakljada z godbo, v nedeljo jutro pa budnica. Udeleženci gredo skupno k pozni božji službi. Po sv. maši sledi prosta zabava v Toševi gostilnici.

(Duhovniške spremembe.) Č. g. Anton Rausl, kaplan v Starem trgu, je prišel za kaplana-provizorja v Pameče, č. g. kaplan Matija Stoklas ml. iz Šmartna pri Slov. Gradcu v Ribnico na Pohorju in č. g. kaplan Maksimilijan Ocvirk od Sv. Štefana na Muto. — Č. g. Jož. Horvat, župnik na Bizeljskem, je stopil v stalni pokoj.

Društvene. (Dijaški kuhinji) v Mariboru so darovali gosp. Karol Lubec, višji finančni svetovalec v Gradcu, 4 gld.; č. g. Janez Toman, kaplan v Slivnici, 3 gld. in č. g. H. Hrašovec, kaplan pri Sv. Martinu na Pohorju, 1 gld. Bog plati! — Slovenci in Slovenke, ne zabite mariborske dijaške kuhinje!

(Slov. bralno in pevsko društvo v Mariboru) priredi s sodelovanjem čitalniškega tamburaškega zbora veselico v hôtelu »Nadvojvoda Ivan« prihodnjo nedeljo, dné 15. novembra. Na vsoporedu je veseligrada »V Ljubljano jo dajmo«, moški in mešani zbori ter tamburanje. Vstopnina za neude oseba 30 kr., obitelj 70 kr.; delavci 20 kr., obitelj 50 kr. Začetek točno ob 8. uri zvečer.

(Gornjeradgonsko bralno društvo) priredi v nedeljo, dné 22. novembra popoldne ob 3. uri v Gornji Radgoni, v prostorih g. Škrleca veselico s tombolo in petjem. K obilni udeležbi vabi odbor.

(Podporno društvo za slovenske visokosolce na Dunaju) ima v soboto dné 14. novembra ob sedmih zvečer letošnji občni zbor v dvorani Partikove restavracije, Dunaj, I Spiegelgasse 21. Po občnem zboru zabavni večer slovenskega kluba; katerega se smejo udeležiti samo oni, ki so povabljeni ali pa po udih upljani.

(Čitalnica v Brežicah) priredi dné 22. nov. v »Národnem domu« koncert s petjem in raznovrstno godbo in vabi uljudno le tem potom društvenike in somišljenike k obilni udeležbi. Začetek ob 7. uri. Vstopnina 30 kr.

(Novo bralno društvo.) V nedeljo, dné 15. novembra se otvori bralno društvo v Dornavi popoldne ob 3. uri v šolskih prostorih s sledečim vsoporedom: 1. Petje. 2. Slavnostni govor. 3. Pojasnjevanje društvenih pravil ter volitev odbora in predsednika. 4. Vpisovanje udov. Prosta zabava se vrši v Hrgovi gostilnici.

Iz drugih krajev. (Koliko časopisov se tiska v enem letu?) Na leto se tiska okoli 12.000 milijonov iztisov najrazličnejših časopisov. Da si more človek napraviti pojem o tej neizmerni količini, treba je spomeniti, da bi se s temi časopiši pokrila površina 30.000 štirirajskih kilometrov. Tehtal bi ta papir 781.240 metriških centov. Ako bi se ta naklada tiskala na enem samem stroju, ki bi izmetal vsake sekunde po jeden iztis, bi imel ta stroj posla ravno 333 let! Vsi ti listi, zloženi jeden na drugega, dosegli bi visokost 80.000 metrov.

(Dedščina 7 milijonov). Siromašna obitelj Kám v selu Derecske na Ogerskem je podedovala ne-

pričakovano ogromno svoto 7 milijonov goldinarjev. Jeden člen te obitelji se je izselil namreč l. 1860. v Rumunsko in od tega časa ni bilo več slišati o njem. No, sedaj je došel glas, da je dotičnik nedavno umrl in da je ostavil okolu 7 milijonov premoženja.

(Medvedje v Bosni.) Vaclav Adamec, častnik v Višegradu na Drini, je ustrelil te dni dve uri od Višegrada jednim hitcem staro medvedinjo, ki je dalje časa vznemirjala okolico Suhogore in povzročila mnogo škode. V okolici Volovice pri Rudi, Babine Gore in Ljeske pa se klati več medvedov, ki delajo mnogo škode.

(Smrtonosne muhe.) Vodja lokomotive ogerske državne železnice, Štefan Farkaš, je šel na pogreb nekoga svojega prijatelja. V sobi, kjer je ležal pokojnik, piknila je Farkaša muha. Po kratkem času je zateklo Farkaševo lice, lotile so se ga velike bolečine in ko je došel zdravnik, je konstatiral, da je Farkašu zastrupljena kri z mrtvaškim strupom. Za malo časa je umrl nesrečež.

(Roparski napad.) Ono noč je vdrlo šest hajdukov v samostan Sv. Petar pri Varaždinu ter ga popolnoma izropalo. Samostanski opat si je življenje rešil s tem, da je razbojnike prosil usmiljenja.

(Strašen vihar v Črni gori) je divjal prve dni tega tedna. Potoki so izstopili ter poplavili polja in mesta. Več oseb je utonilo. Knez Nikita je takoj šel obiskat ponesrečenih krajev.

(Nov list za Slovenke.) V Trstu začne z novim letom izhajati nov list »Slovenka«, ki bode namenjen narodnemu ženstvu in bode veljal 3 gld. na leto.

(Südmark-užigalice.) V zadnjem letu so se ne samo v nemških, ampak tudi v slov. krajih začele prodajati užigalice z napisom »Südmark«. Te žveplenke izdeluje in prodaja tovarna Fl. Pojatzki v Nemškem Landsbergu v korist »Südmarke«, katera ima namen, slov. kraje z nemškim elementom posesti. Društvo »Südmark« ima od teh užigalic zdaj že čez 1700 fl. čistega doneska. Slovenci, izogibajte se »Südmark«-trgovcev!

Loterijne številke.

Trst 7. novembra 1896:	71, 18, 36, 49, 8
Linc » » » » »	69, 85, 20, 62, 8

Izjava časti!

Jaz **Franc Filipič**, c. kr. jetniški čuvaj v Gradcu, obžalujem, da sem **Mariji Aleksič** iz Veržeja dopisnico z razžaljivo vsebino pisal in v Gradcu in Veržeju odprto pismo polno razžaljenja, grdenja in natočevanja proti imenovani razglasil. Jaz preklíčem to zasramovanje in razžaljenje časti kot neosnovano in prosim Marijo Aleksič radi s tem jej prizadetega razžaljenja za odpuščenje.

V Gradcu, dne 12. novembra 1896.

Pristni brinjevec

iz štajarskih jagod razpošilja franko na vsako avstrijsko pošto 4 litre za 5 gld. 50 kr. **Franc Goričar**, pošta Rečica (Rietzdorf a. d. Pack.) 2-5

Zgubilo se je v nedeljo, dne 1. listopada t. l. nekje na potu iz Maribora v Hoče par čevljev in popotni kovčeg v vrednosti 13 gld. Kdor je isto našel, naj vrne proti plačilu post. najdenine lastniku **Janez Ogrincu v Slivnici št. 31.** 2-2

Orglje, s šestimi spremeni, čvetero oktav, pedal je z manualom zvezan, meh si lahko goni igralec sam; visoke so 2m 60cm, širok 1m 60cm, globoke 84cm, glas je zelo prijeten in cerkven, in bile bi torej prav primeren kinč za kako podružno cerkev ali hišo. — Cena je nizka in se izvé pri **Jak. Kurniku, organistu v Št. Lenartu v Slov. gor.** 2-3

Avstrijsko

podjetje daje postranski zaslužek. — Vprašanja pod »Zukunftsvorsorge« Gradec, poste restante. 8

Marija Pavlič

v Studencih nad Mariborom je zapustila dva sina, eno hčer in moža. 3-3

Vezi za cepljenje trt iz patentovanega gumija

po načinu profesorja Göthe, kakor tudi dr. Kröczer-ja prodaja jedino pristna

c. in kr. dvorna tovarna za gumi in celluloid

J. N. Schmeidler.

Glavna zaloga: **Dunaj.** Podružnica: I., Graben 10.
VII/2 Stiftgasse 19.

Naslov za telegrame: „Gummischmeidler“. 21

Razglas.

Posojilnica v Mariboru podela za šolsko leto 1896/1897 iz ustanove rajnega gospoda Franca Rapoca, visokošolcem osem štipendij v znesku po 150 gl.

Pravico do teh štipendij imajo dijaki slovenske narodnosti, posebno iz Mariborskega in Šoštanjkega okraja in tudi taki, ki se po dovršenih naukih pripravljajo za stroge skušnje v dosego doktorata.

Prošnje za štipendije, obložene s krsnimi listi, spričevali ubožstva, spričevali o skušnjah in z indeksi vložje naj se pri „Posojilnici v Mariboru“ do 20. novembra t. l.

V prošnji naj se tudi omeni, živjeli prosilec že od drugod kako podporo in v katerem znesku.

V Mariboru, dne 7. novembra 1896.

„Slovanska knjižnica“

izhaja vsak mesec v 5 do 6 pol obsežnih snopičih. Cena za celo leto 1 gl. 80 kr.; v razprodaji pa po 18 kr. snopič. — Doslej je izšlo že 56 snopičev.

„Knjižnica za mladino“

izhaja vsak mesec v trdo vezanih snopičih. Doslej je izšlo 23 snopičev. Cena za celo leto 2 gl. 40 kr., v razprodaji po 25 kr. snopič.

Naročila sprejema „Goriška tiskarna A. Gabršček“ v Gorici. — V Mariboru se dobé v prodajalnici Marije Pristernik, Tegetthoffstrasse št. 13. 1-10

Priloge za kavarinarje, sladičarje, gostilničarje, mesarje, sedlarje; peronosporškopilnice, patent Schindler. 16

KONJAK,

prežgan iz vina lastnega pridelka, priznan kot najboljši, čudovito učinkajoče in bolečine olajšujoče sredstvo proti protinu, po udih in skrnini. Steklenica velja 1 gl. 20 kr.

Stari konjak, izvrstno zdravilo za želodčne bolezni in proti onemoglosti; steklenica 1 gl. 50 kr.

Razpošilja se po pošti. Kdor vzame štiri steklenice, pošljejo se mu franco.

Benedikt Hertl, vlastelin grajščine Golič pri Konjicah (Gonobiz) na Štajerskem.

Zaloga: Gradec: J. Eichler, lekarnar; Alb. Müller, drogist.
Maribor: Al. Quandest, Gospoška ulica. 25

Žganjarija

R. Wieserja v Hoči pri Mariboru.

Največa žganjarska zaloga na Štajerskem po čuda nizkih cenah. Zdravilski konjak za bolestanike in okrevalce, kemično razložen in spoznan za čisto vinskih prekapnino. 38

Izdajatelj in založnik kat. tisk. društvo.

ZAHVALA.

Vsem prijateljem, znancem in č. g. duhovnikom, ki so nam v bolezni in smrti našega nepozabnega sina, oziroma brata č. g.

Ignacija Hauptman,

bivšega kaplana v Marenbergu,

svoje sočutje skazovali, kakor tudi za mnogobrojno vdeležbo pri pogrebu, posebno preč. duhovščini, v prvi vrsti č. g. župniku za njihov trud in pa č. g. Jak. Hribniku, špiritualu v bogoslovju, ki so v cerkvi s prekrasnim govorom vzeli gljivo slovo od ranjkega, izrekamo tem potom našo pristrčno zahvalo.

V Ru ti, dne 9. novembra 1896.

Blaž, Marjeta Hauptman,
stariši.

Andrej Hauptman,
brat.

!!POZOR!!

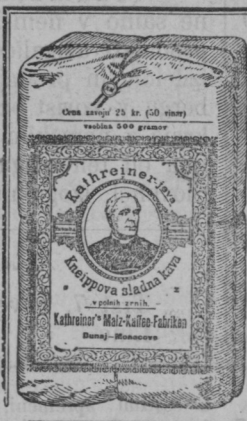
Za izdelovanje mnogo žganj in likerov priporočam častitim gospodom trgovcem, oštirjem in kavarnarjem svoje najfinejše izvlečke (ekstrakte) iz svoje stare daleč sloveče tovarne.

Recepte priložim zastonj, kateri so tako zložno sestavljeni, da vsakdo, kateri zna čitati, najfinejše žganje ali likere lahko izdeluje. Naslov:

Emanuel Allina,

2-6

Fabrikant in Wien II., Taborstrasse 22.

Kathreiner's
KNEIPPOVA SLADNA KAVA

je kot
primes k bobovi kavi
edino zdrava
kavina pijača.

Dobi se povsod. pol kile za 25 kr.

Svarilo! Zaradi ničvrednih ponarejenih izdelkov je treba paziti na izvorne zavoje z imenom:

Kathreiner

Zahvala.

Podpisane izreka s tem javno zahvalo zavarovalni banki „Slaviji“ v Ljubljani, katera mu je pripoznala oškodnino vsled požara gorlega hišnega in gospodarskega postolja popolnoma izplačala. Zato omenjeno zavarovalnico vsacemu najtopleje priporočam.

V Janeževic pri Sv. Urbanu, 8. nov. 1896.

Fran Marinič, s. r. Jožef Fuchs, s. r.

Nova lekarna!

P. n. občinstvu Mariborskemu, posebno onemu z desnega Dravskega brega in sosednih občin, s tem uljudno naznanjam, da sem svojo

novi, lekarno pri Sv. Magdaleni,
na Franc-Jožefovi cesti,

po uradno zdravstvenem pregledu danes v nedeljo, dne 8. novembra t. l. odprl.

Valentin Koban,
lekarnar.

1-3